

Lubin, 21.02.2023 r.

Dotyczy: nowych wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) dla tlenków azotu

Szanowna Pani
Marlena Małąg
Minister Rodziny i Polityki Społecznej
Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej

Szanowne Pani Minister

Związek Pracodawców Polska Miedź, działając w imieniu podmiotów członkowskich, pragnie zwrócić uwagę Pani Minister, a za Pani pośrednictwem całego rządu RP, na istotną dla polskich podmiotów kwestię dotyczącą nowych wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) dla tlenków azotu oraz uzyskać wsparcie dla przemysłu wydobywczego w działaniach mających na celu przedłużenie okresu przejściowego dla obowiązujących obecnie wartości dla tej substancji.

W ten sposób chcielibyśmy zwrócić uwagę Pani Minister na realizowaną przez organizację Euromines inicjatywę, której celem jest przedłużenie okresów przejściowych dla nowych wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) dla tlenków azotu (tlenek azotu - NO i dwutlenek azotu - NO₂).

European Association of Mining Industries, Metal Ores & Industrial Minerals - Euromines - jest jednym z największych przedstawicieli europejskiego przemysłu wydobywczego, czynnie reprezentującym interesy naszej branży na forum Unii Europejskiej. Związek Pracodawców Polska Miedź jest członkiem tej organizacji i należy do najbardziej aktywnych jej członków. Ze względu na trudności, jakie polskie firmy napotkały w procesie dostosowania się do ustalonych przez KE nowych wartości NDS znaleźliśmy się również w gronie pomysłodawców wyżej wymienionej inicjatywy.

Będziemy bardzo wdzięczni za zapoznanie się z tym problemem oraz wsparcie naszych działań poprzez przesłanie do Dyrekcji ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego Komisji Europejskiej stanowiska Ministerstwa wspierającego działania mające na celu wydłużenie okresu przejściowego dla tlenku azotu w sektorze górnictwa podziemnego do dnia 21 sierpnia 2026 r.

Podobne pismo do KE, zostało w grudniu 2022 r. podpisane przez 10 stowarzyszeń reprezentujących przemysł wydobywczy Polski, Niemiec, Szwecji, Finlandii, Austrii, Hiszpanii, Portugalii, Węgier oraz Grecji. Niestety KE odmówiła wówczas zajęcia się tym problemem stwierdzając m.in., że nie otrzymała żadnego wniosku w tej sprawie z państw członkowskich.

Powyższa inicjatywa europejskiego przemysłu wydobywczego została podjęta po starannej analizie możliwości dostosowania się europejskiego przemysłu wydobywczego do wymogów zawartych w dyrektywie Komisji (UE) 2017/164 z dnia 31 stycznia 2017 ustanawiającej czwarty wykaz wskaźnikowych dopuszczalnych wartości narażenia zawodowego zgodnie z dyrektywą Rady 98/24/WE oraz zmieniającej dyrektywy Komisji 91/322/EWG, 2000/39/WE i 2009/161/UE dotyczącej

Związek Pracodawców Polska Miedź

NIP: 692-11-70-332; Regon 390437022

ul. F. Chopina2, 59-300 Lubin
Tel. 76/8478585; e-mail: sekretariat@pracodawcy.pl

www.pracodawcy.pl

m.in. NDS dla tlenu azotu, dwutlenku azotu i tlenu węgla oraz ustaliła okres przejściowy dla górnictwa i budowy tuneli kończącym się najpóźniej 21 sierpnia 2023 r. (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017L0164&from=MT>).

Co więcej, sama KE przyznała w motywie 17 preambuły do dyrektywy Komisji (UE) 2017/164 zawierającym uzasadnienie przepisów części normatywnej Komisja Europejska wskazała na fakt, iż „istnieją obawy co do technicznej wykonalności proponowanych wartości IOELV (Wskaźnikowe dopuszczalne wartości narażenia zawodowego) dla monotlenku azotu i dwutlenku azotu w sektorze górnictwa podziemnego i budowy tuneli (...). W przypadku wdrażania w sektorze górnictwa podziemnego i budowy tuneli należy zatem umożliwić państwom członkowskim skorzystanie z okresu przejściowego w odniesieniu do wartości dopuszczalnych monotlenku azotu, dwutlenku azotu i tlenu węgla określonych w załączniku do niniejszej dyrektywy, a Komisji umożliwić przegląd powyższych kwestii przed końcem okresu przejściowego. (...)”.

Postanowienia dyrektywy 2017/164 zostały implementowane do prawa polskiego w rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 czerwca 2018 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Ze względu na przyjęte w naszym prawodawstwie wartości NDS (Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 czerwca 2018 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, Dz.U. 2018, poz. 1286), dla Polski kluczowe jest wsparcie działań mających na celu wydłużenie okresu przejściowego dla sektora górnictwa podziemnego o 3 lata (do dnia 21 sierpnia 2026 r.), dla tlenu azotu o NDS – 3,5 mg/m³ i NDSCh – 7 mg/m³.

Należy również zwrócić uwagę na fakt, że przed końcem okresu przejściowego Komisja Europejska powinna dokonać przeglądu stanu prawnego i faktycznego związanego z wdrażaniem w/w dyrektywy. Niestety, ze względu na epidemię COVID-19 oraz agresję Rosji na Ukrainę działania te zrealizowano jedynie w bardzo ograniczonym zakresie. Według nas te działania z powodów obiektywnych nie były efektywne, gdyż nie zwrócono się do państw członkowskich ani partnerów społecznych w sposób pozwalający na przekazanie rzetelnej opinii w tym zakresie.

Ponadto, z tych samych powodów nie zniknęła przesłanka technicznej wykonalności proponowanych wartości IOELV dla monotlenku azotu i dwutlenku azotu w sektorze górnictwa podziemnego i budowy tuneli.

W ciągu ostatnich lat europejski przemysł wydobywczy podjął znaczne wysiłki w celu dostosowania się do nowych limitów NDS dla tlenków azotu (tlenek azotu - NO i dwutlenek azotu - NO₂). Zidentyfikowano, zbadano i wdrożono kompleksowe środki redukcji emisji i poziomu narażenia na nie. Jednak procesy dostosowawcze trwają dłużej niż oczekiwano, głównie ze względu na ograniczenia technologiczne i ich dostępność. Dlatego też europejski sektor górniczy nie będzie w stanie osiągnąć nowych wartości NDS w zaplanowanym terminie, pomimo poczynionych postępów i środków wprowadzonych w praktyce górnictwa podziemnego.

Dotychczas w przedsiębiorstwach górniczych wdrożono działania mające na celu zmniejszenie poziomów narażenia w obszarach takich jak: monitorowanie, mobilne maszyny i pojazdy górnicze, optymalizacja wentylacji i kopalń, użycie niskoemisyjnych materiałów wybuchowych, zmiana procesów organizacyjnych.

Wprowadzanie zmian mających na celu osiągnięcie nowych wartości NDS nie zależy wyłącznie od firm górniczych. Istnieją istotne, obiektywne ograniczenia takie jak dostępność rynkowa nowych technologii i technologii, które powstają w ich wyniku. W tym przypadku jako przykład może

posłużyć dostępność maszyn górniczych z napędem elektrycznym przeznaczonych do załadunku i odstawy urobku, zapewniających odpowiedni czas pracy i pełne bezpieczeństwo pożarowe.

Możliwość realizacji wyżej wymienionych działań uzależniona jest także od:

- ram czasowych produkcji i dostaw technologii po złożeniu zamówienia;
- wdrażania rozwiązań organizacyjnych i optymalizacji procesów pracy;
- procesów planowania i zatwierdzania;
- aspektów ekonomicznych.

W odniesieniu do aspektów ekonomicznych chcielibyśmy nadmienić, że koszty, związane z koniecznością dostosowania maszyn do nowych wymogów, które poniosą przedsiębiorstwa będą dla nich bardzo dużym obciążeniem finansowym.

Mając na uwadze powyższe należy podkreślić, że taka operacja nie tylko powinna być rozłożona w czasie, ale także firmy oczekiwałyby wsparcia finansowego w zakresie dostosowywania się do zaostrzonych normatywów poprzez wsparcie prac badawczo-rozwojowych oraz ponoszonych nakładów na działania mające na celu dostosowanie wykorzystywanych technologii do nowych wymagań.

Sektor górniczy będzie kontynuował prace nad wdrożeniem odpowiednich środków w celu przestrzegania zmodyfikowanych limitów NDS. Ponadto w ciągu najbliższych dwóch lat członkowie Euromines będą stale monitorować efekty swoich działań, dzielić się dobrymi praktykami w tym zakresie oraz przeprowadzą ponowną ocenę i raport w tej sprawie w 2024 roku.

Polska oraz europejska branża wydobywcza stoją na stanowisku, że przedłużenie okresów przejściowych o dodatkowe 3 lata jest przy obecnym stanie technologii jedynym rozwiązaniem pozwalającym pogodzić ambitne dążenia Komisji Europejskiej z wymogiem zachowania efektywności i konkurencyjności branży oraz poziomu zatrudnienia w naszych zakładach produkcyjnych.

Wobec powyższego uprzejmie prosimy o wsparcie działań mających na celu przedłużenie okresów przejściowych dla nowych wartości NDS dla tlenków azotu poprzez analizę tego problemu w skali Polski oraz przekazanie stanowiska w tej sprawie do Komisji Europejskiej.

Licząc na zrozumienie i życzliwość ze strony Pani Minister pozostajemy do wszelkiej Państwa dyspozycji w kwestii dodatkowych wyjaśnień. Osobami odpowiedzialnymi merytorycznie za tematykę poruszoną w niniejszym piśmie są: ze strony Związku Pracodawców Polska Miedź – pan Rafał Szkop: Manager ds. Analiz, Legislacji i Współpracy Międzynarodowej tel. 603177338, e-mail: szkop@pracodawcy.pl; oraz eksperci Związku: pan Jarosław Murdzek – Departament BHP i Ryzyka Zawodowego KGHM, tel. 667 500 765, e-mail: Jaroslaw.Murdzek@kghm.com oraz pani Elżbieta Idzik – Departament Regulacji KGHM, tel. 603 665 648, e-mail: Elzbieta.Idzik@kghm.com.

*Ł wypracowi pracownik
Beata Staszów*

Beata Staszów
Prezes Zarządu Związku Pracodawców Polska Miedź

Załączniki:

- Stanowisko Euromines w sprawie przedłużenia okresów przejściowych dla NDS dla tlenku azotu.

- Wspólne stanowisko europejskich organizacji przemysłu wydobywczego skierowane do KE w sprawie dopuszczalnych wartości narażenia zawodowego dla NOx w górnictwie podziemnym.
- Odpowiedź Komisji Europejskiej na wspólne stanowisko.

Do wiadomości:

Jacek Sasin – Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Aktywów Państwowych, Ministerstwo Aktywów Państwowych

Waldemar Buda – Minister Rozwoju i Technologii, Ministerstwo Rozwoju i Technologii

Adam Niedzielski – Minister Zdrowia, Ministerstwo Zdrowia